

ماه اردیبهشت

شاید باورتان نشود اگر به شما بگویند که با پای پیاده می‌توانید به مریخ سفر کنید و در میان کوه‌های مریخی قدم بزنید. اما این یک رؤیا نیست، بلکه حقیقتی است که در مکانی شگفت‌انگیز به نام «چابهار» در استان سیستان و بلوچستان و در کنار دریای عمان وجود دارد.

حدود ۴۰ تا ۵۰ کیلومتر پس از چابهار به سمت «بندر گواتر»، کوه‌هایی در سمت چپ جاده نمایان می‌شوند که به کوه‌های مینیاتوری یا مریخی معروف‌اند. وجود این کوه‌ها با توجه به منظره کامل متفوتی که در سمت راست جاده و رو به سوی دریا وجود دارد، یکی از زیباترین جاده‌ها و منظرهای طبیعی این استان را پدید آورده است. این کوه‌ها از خاص‌ترین کوه‌های ایران هستند.

در زبان محلی به آن‌ها «کلانی» گفته می‌شود. به این علت به کوه‌های مریخی معروف‌اند که وقتی بین آن‌ها راه می‌روی، نوع و شکل این کوه‌ها و بافت ساختاری آن‌ها از نظر زمین‌شناسی و بینایی مثل پستی و بلندی‌های کره مریخ است و انگار در مریخ مشغول قدم زدن هستی.

کوه‌های مریخی از منظر زمین‌شناسی نوعی «بدبوم» یا سرزمین بد به حساب می‌آیند که برای کشاورزی یا زمین‌چراگاهی ارزشی ندارند. این کوه‌ها حدود ۴ تا ۵ میلیون سال زیر لایه‌های خاک پنهان بودند. تا اینکه تغییرات جوی و آب‌وهوایی و باران‌های موسمی (باران‌هایی که در سواحل جنوبی و دریای عمان می‌بارند و به‌صورت رگباری و دانه‌درشت هستند و با شستن رسوبات فرسایش ایجاد می‌کنند) باعث شدند این کوه‌ها از زیر خاک بیرون بیایند و به‌مرور زمان به شکلی درآیند که الان مشاهده می‌شوند. جنس آن‌ها از سنگ‌های رسوبی با ترکیبات مارن، رس و آهک است. رنگ آن‌ها سفید مایل به توسی است که در اثر فرسایش، شیارها و تراش‌های زیبایی روی آن‌ها ایجاد شده است. پیداشدن فسیل و سنگواره‌های صدف، نهنگ و ماهی در بخش‌های از این منطقه نشان می‌دهد که این پدیده مدتی نیز زیر دریای عمان که بخشی از اقیانوس هند محسوب می‌شود، به سر برده است. ارتفاع کوه‌های مریخی در مناطق مختلف متفاوت است؛ در قسمتی پنج متر است و در نقطه دیگری به ۱۰۰ متر می‌رسد.

این کوه‌ها از نظر اقتصادی برای مردم منطقه اهمیت زیادی دارند، به طوری که می‌شود از مواد اصلی آن‌ها که به‌صورت عمده مارن، رس و ترکیبات آهکی هستند، در تولید سیمان و همچنین آجر استفاده کرد.

اینجا محل زندگی پرندگانی مانند فلامینگو، حواصیل و تیهو است و برای علاقه‌مندان به پرندگان جذابیت خاصی دارد. اگر هم به نجوم علاقه‌مند باشید، باید بدانید که از این نقطه هم‌زمان ۱۴ صورت فلکی را می‌توان در دل شب دید. در اینجا هیچ ردی از زندگی گیاهی به چشم نمی‌خورد، اما جاذبه سنگ‌ها در این کوه‌های مریخی زیاد است.

پی‌نوشت

۱. بدبوم به نواحی مرتفع و خشکی گفته می‌شود که باران‌های سنگین آن‌ها را به دره‌های تنگ و عمیق بریده‌شده تبدیل می‌کند.

منابع

۱. فصلنامه علمی علوم زمین، دوره ۱۷، شماره ۶۷، بهار ۱۳۸۷.
۲. اهمیت اکوتوریستی استان سیستان و بلوچستان، معصومه توانگر، چهارمین کنگره بین‌المللی جغرافی دانان جهان اسلام، ۱۳۸۹.

